Østbirk-Drengen, der blev Verdensdanser
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
og gav Navn til Frihedskollegiets Gade
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Bandt gennem Broderdatteren, Adelina Genée,
Danmark og England sammen.

1 spaltet Kliche
Adelina Genée som prima ballerina paa " Empire "

Det tager sig ud som et smukt Spil af Skæbnen, naar Frihedskollegiet - Danmarks første - skal rejses ved Horsens-Gaden, der bærer det sjældne Navn ~~Genesgade~~ Genéesgade. For dette Navn dækker over en Kunstnerinde, der i England blev en værdig dansk Repræsentant, en Gesandt, der har virket ved sin Kunst og Ynde og som gennem sin Personlighed har gjort sit til at knytte Baandet mellem de to Lande paa hver sin Side af Vesterhavet saa fast som muligt.

To Steder i Horsens er det ejendommelige og fremmedartede Navn bevaret, dels i Gaden og dels i Villaen Sundvej Nr 7, men kun faa Horsensianere af i Dag kender vist Enkelthederne i den Kunstnerskæbne, der blev Navnets Bærer til Del og som først afsluttedes, da Alexander Genée i 1938 døde i sin Villa i Brighton i England, 88 Aar gammel.

Fra Jensen til Genée

Alexander Genée, der blev Danser med Verdensry - selv om man i Balletthistorien giver ham Prædikatet Cirkusballetmester - var født i Østbirk som den yngste af en Familje Jensens store Børneflok. Han saa Lyset Sct. Hansaften 1850 og fik i Daaben det forjættende Navn Alexander.

Da Drengen var omkring de 10 Aar, flyttede Familjen til Horsens, og her blev Drengen grebet af en uimodstaaelig Lyst til at staa paa Gæstgiver Anders Jørgensens Teater, der var blevet aabnet 1845 og som havde afløst Retssalen paa Raadhuset som Thalia- Tempel. Han fik Lysten styret som Stik-i-rend-Dreng for de Skuespil- og Artistselskaber, der gæstede Byen og kom ogsaa til at spille forskellige Barneroller.

En skønne Dag kom Artistselskabet Ambrisio & Hoffmann til Horsens for at give " Kunstforestilling i Linedans, Kraftkunster, Strabatvolige os v"- og da Truppen rejste videre var Alexander Jensen med som Læredreng. Læretiden blev afbrudt, da Artistselskabet drog udenlands og den lille Alexander maatte vende hjem til Horsens. Han var dog nu mere end nogensinde fast besluttet paa at ville danse sig gennem Livet. Kort efter gæstede det engelske Balletselskab Veroni West Horsens. Alexander Jensen søgte Optagelse ved Selskabet, bestod Prøven og rejste derefter med den dygtige Trup i nogle Aar i Norge og Sverige.

1869 finder vi Østbirk-Ynglingen i Kønigsberg. Her fattede en Literat og Teatermand, F.F. Genée, saa stærk Interesse for den unge danske Danser, at han lod ham uddanne hos den berømte østrigske Balletmester Calori, ja gjorde ham til sin Adoptivsøn. Alexander Jensen blev til Alexander Genée - et

Kunstnernavn, der gennem en lang Aarrække lyste paa Plakater i Europas Hovedstæder.

Broderdatteren fra Hinnerup, der blev Londons prima ballerina.

Det vil føre for vidt her udførligt at redegøre for Alexander Genée's Triumfer - det maa vente til der engang skal udsendes en Skildring af Horsens-Profiler fra vore Bedsteforældres Tid -, blot skal nævnes, at i tre Aar dansede Genée og den ungarske Danserinde, Antonia Zimmermann, som senere blev hans Hustru, i det daværende Sct. Petersborg og tog her med Held Konkurrencen op med selve den kejserlige russiske Ballet. Franz Liszt fik Genée til Budapest, hvor han som Balletmester satte 24 Balletter op paa Teatret der. Her giftede han sig, og Bryllupsrejsen gik til Danmark. I 1879 aflagde de nygifte et Besøg hos Broderen, Vognmand Peder Jensen i Hinnerup ved Aarhus, og Broderens yngste Datter, der da var et Aar, modtog det berømte Ægtepar med et saadant Vræl, at Genée i Spøg spaaede hende en stor Fremtid som Sangerinde - og lovede at adoptere hende.

I de nærmest følgende Aar tjente Alexander Genée en Formue i Holland og i 1886 kom han til København for at give Ballet- og Operettegæstespil i den gamle Cirkusbygning i Jernbanegade. Her kom en Dag under en Prøve den lille Broderdatter, Adelina, paa Besøg med sin Mor. Hun fulgte opmærksom Balletkunstnernes Trin og pludselig gav hun sig til at danse med. Alexander Genée og hans Hustru blev betagne og lovede at gøre den lille Adelina til Balletdanserinde - og gladest var naturligvis den lille Pige selv.

Ved en Velgørenhedsforestilling i Kristiania i 1888 fik Adelina Genée sin første offentlige Optræden, saa fulgte sukcesfyldte Aar i Sverige og Tyskland, og den lille Adelina udviklede sig saa overraskende, at hendes Onkel besluttede at vie hendes Fremtid al sin Arbejdskraft.

Adelina Genée's Kunstnerbane faldt efter nogle Aar som første Solodanserinde ved Hofteatret i München væsentligt ved Empire-Teatret i London, hvor hun fra 1897 og gennem 10 Aar vandt Berømmelse som prima ballerina i en Række Udstyrsballetter. I 1902 gjorde hun stormende Lykke paa Det kgl. Teater som Svanhilde i " Coppelia " - efter Prøven skete det uhørte, at de tilstedeværende klappede begejstret og Betty Hennings, vor store Skuespillerinde, der selv var begyndt ved Balletten, omfavnede og kyssede Adelina. Siden blev hun verdenskendt paa flere Tourneer til Amerika, Australien og New Zealand.

Alexander Genée havde nu fuldbyrdet sig Livsmaal , og da Adelina Genée i 1916 trak sig tilbage til Privatlivet og giftede sig med den engelske Finansmand, Direktør Frank Nilsson Isitt, trak den gamle Danser sig tilbage til sin Villa i Brighton, hvor han som nævnt døde i 1938.

Den største Stjerne paa Koreografiens Himmel

Helt Farvel til Dansen sagde Adelina Genée dog ikke, siden har hun optraadt flere Gange for at gavne engelske velgørende Institutioner, især Hospitalsarbejdet under den første Verdenskrig, og medens hun var Formand for " The Anglo-Danish- Society " arrangerede hun i 1932 et engelsk Bal-

letgæstespil paa Det kgl. Teater, hvor hun selv optraadte sidste Gang den 28. September i et Divertissement bestaaende af gamle Danse. Allerede i 1923 modtog hun " Ingenio et arti ", og saadit jeg ved er hun for kort Tid siden blev Æresdoktor ved et Ballet-Akademi i London.

To Verdenskrige har Adelina Genée oplevet i sit andet Fædreland, men stadig søgte hun at bevare Forbindelsen med sit egentlige Fædreland - Danmark. Og efter 1945 har hun da ogsaa gæstet sin Slægt her i Landet. Betegnende for den fejrede Balletprimadonnas Liv er, at hun har bevaret den uangribelige Borgerlighed og udprægede Familjefølelse, som ogsaa særprægede de omrejsende Artistselskaber, som hendes Onkel havde været Lærling ved.

Næste Aar fylder Adelina Genée 7o Aar. Da vil hun blive husket, for hvad hun har været indenfor Ballettens skønne Kunst, der gennem hende havde Staalfjederens Spændstighed. Hendes rigt udviklede koreografiske Teknik gjorde hende til en blændende Virtuos navnlig som Taaspidsdanserinde og selv de største Vanskeligheder løste hun med naturlig Lethed og Elegance. Hans Beck karakteriserede engang rigtigt og smukt hendes Kunst saaledes : den største Stjerne paa Koreografiens Omraade, jeg nogensinde har set.

- - Det er med fuld Ret, den lille Horsens-Gade bærer Genée- Navnet, for Alexander Genée ejede gennem en Aarrække Grundene her. Selve Gaden er anlagt i 1913. Det Aar ansøgte nemlig Direktør A. Genée af Brighton Horsens Byraad om, at Bredden af en ny Gade, der fra Sundvejen agtes anlagt over Matr.Nr.1o2 af og 148 bd af Købstadens Markjorder, maa blive fortsat til 12,75 Meter, hvilket vedtoges. Efter Onklens Død overtog Adelina Genée Grundene, der baade bærer Onklens og hendes verdensberømte Efternaavn.

Og som et Kuriosum for Østbirkdrengen, der blev Verdensdanser, kan sluttelig nævnes, at han i mange Aar havde et Værelse staaende med en opredt Seng i en af Amaliegades smukkeste Ejendomme, Nr 16 A, som han ogsaa ejede. Her boede Verdensdanseren altid, naar han gæstede sin Barndoms By - Horsens.

C. Th. J

- o -

Genée- Isitt Annine Margrethe Kristine Petra Adelina, f 1878 Solodanser-
inde F 6. Jan 1878 i Hinnerupbroby ved Aarhus. Forældre Vognmand Peder
Jensen og Kirsten Thorgensen. Navneforandring 16. Juni 1905. Gift 11 Juni
1910 i London med Finansmanden, Direktør Frank Seymour Nilsson Isitt, f.
16. Jan 1867 i London.

Allerede som Barn (1888) debuterede Fru Genne i Kristiania, uddannet af
sin Farbroder Cirkusballetmester Alexander Genee og hans Hustru, med hvem
hun tournerede omkring i Europas Byer, bl a optraadte hun i Københavns Tivo
li. Som voksen blev hun efter at have danset paa Operaen i Berlin , første
Solodanserinde ved Hofteatret i München, men sin væsentligste Periode havde
hun fra 1897 ved Empire Teatret i London, i hvis Udstyrsballetter hun vandt
Berømmelse gennem ti Aar som prima ballerina. Oktober- November 1902 gjorde
hun stormende Lykke paa Det kgl Teater i København som Svanhilde i Coppe-
lia og ved sin Solodans i " Blomsterfesten i Genzano ", siden blev hun ver-
denskendt paa flere Tourneer til Amerika, Australien og Ny Zealand . 1916
trak hun sig tilbage til Privatlivet, men optraadte dog siden flere Gange
for at gavne engelske velgørende Institutioner, især Hospitalsarbejdet under
Krigen. Medens hun var Formand for The Anglo-Danish Society, arrangerede
hun 1932 et engelsk Balletgæstespil paa Det kgl Teater, hvor hun selv op.-
traadte sidste Gang 28. September i et Divertissement bestaaende af gamle
Danse. Fru G-I. var blond og slank, med smaa Ansigtstræk, uden særlig
udtryksfuld Mimik, men den rigt udviklede koreografiske Teknik, hun ejede
i sin Dans, gjorde hende til en blændende Virtuosm navnlig som Faaspidsdan-
serinde. Hendes Styrke og Udholdenhed var fænomenal, de største Vanskelig-
heder løste hun med naturlig Lethed og Elegance. Men paa Baggrund af Bour-
nonvilles Krav om et sjæleligt Indhold i Dansen forekom hendes Kunst lidt
kølig; den havde Staalfjederens Spændstighed. Ingenio et arti 1923. Maleri-
er af Sichelkow 1896 i Teatermusset.

Teatret II 1902, Ill Tid 26. Ok 1902 Natt 21 April 1914.

Villa Genee.

Dødsfald 15 ved Øresundshus 1941. 17 Maj afsendt